

Kubas historia

Kubas frihetskamp har sekler av historia. Verkligheten har varit brutal, och en kamp för att bygga enhet mot mäktiga fiender och splittringsförsök.

1492	Christopher Columbus anländer till Kuba den 27 oktober och mutar in Kuba för Spaniens räkning.	I gengäld skall USA inte blanda sig i Europas affärer.
1511	Diego Velázquez, utsedd av Spanien till Kubas guvernör, koloniserar ön. Ursprungsbefolkningen utrotas genom butalt slavarbete. Spanien börjar skaffa slavar från Afrika.	1850 83 procent av Kubas export är socker, varav 40 procent går till USA. Flera av Kubas godsägare vill att Kuba ansluts till USA för att kunna behålla slaveriet. En miljon bor på Kuba, varav hälften är färgade, hälften vita. Slavuppror på enskilda sockerbruk och samordnade stora uppror.
1533	Gruvarbetaruppror – det första svarta slavupproret på Kuba.	1861-65 USA:s inbördeskrig som innebär slut för slaveriet och därmed slut på projektet att annektera Kuba som slavstat.
1762-63	Sjuårskriget – Britterna ockuperar Havanna i elva månader och importerar mer slavar till Kuba.	1868 Den 10 oktober startar Kubas första frihetskrig. Carlos Manuel de Céspedes frigir och beväpnar sina slavar. Han ger ut ett frihetsmanifest. Godsägare och intellektuella ”fattiga” på östra Kuba leder kampen.
1775-83	Tretton nordamerikanska brittiska kolonier gör uppror mot Storbritannien och bildar USA. Detta uppmuntrar frihetsrörelsen i alla delar av kontinenten.	1869 Kubas första grundlag beslutas av frihetskämparnas representanter den 10 april. Céspedes väljs till president.
1791	Franska revolutionen leder till slavuppror på Hispaniola (Haiti och Dominikanska Republiken). Franska kolonialister flyr, många till Kuba, och odlar socker där.	Spanien vägrar förhandla om villkor för Kubas självständighet, och driver först ett blodigt utrotningskrig. Sedan försöker Spanien splittra befrielsekämparna genom att utnyttja regionala skiljaktigheter och rasistiska fördomar.
1822-94	Simón Bolívar leder och inspirerar frihetskamp i hela Latinamerika: 1822: Brasilien gör sig fri från Portugal. 1836: Mexiko gör sig fri från Spanien. 1840: Ecuador, 1844: Chile, 1845: Venezuela, 1847: Bolivia, 1851: Nicaragua, 1858: Argentina, 1859: Costa Rica, 1863: Guatemala, 1865: Peru, 1865: El Salvador, 1880: Paraguay, 1881: Colombia, 1882: Uruguay, 1894: Honduras.	1878 Den 10 februari tvingar Spanien tvingar fram en fredsuppgörelse utan självständighet för Kuba. 1878 Baraguá-protesten den 15 mars. Antonio Maceo protesterar mot fredsuppgörelsen, och kampen fortsätter en tid.
1808	USA:s president Jefferson försöker genom sändebud köpa Kuba från Spanien, men får nej. Då låter USA Spanien ta hand om Kuba ”tills äpplet mognar” och faller i knät på USA. USA expanderar, och har redan köpt Louisiana av Frankrike och tar nu Florida från Spanien.	1880-talet: 83 procent av Kubas export går till USA, endast 6 procent till Spanien. Det blir mer profitabelt för slavägarna att frige sina slavar och endast hyra dem när de behövs. Med ångkraft mekaniseras sockerindustrin.
1823	USA:s president James Monroe deklarerar doktrinen att Nord- och Sydamerika är USA:s intressesfär.	1886 Den 7 oktober olagligförklaras slaveriet på Kuba.

1892	Efter flera års organiseringsarbete i Florida, i New York och på Kuba bildar José Martí <i>Kubas Revolutionära Parti</i> .	1906	I september träder USA:s krigsminister in som regeringschef, och därefter styr USA:s militärguvernör Kuba i drygt 2 år.
1895	Det andra frihetskriget startas den 24 februari under ledning av Kubas Revolutionära Parti.	1909	Den 28 januari lämnar USA:s militärguvernör över makten till en kubansk marionett.
1895	José Martí stupar i strid den 19 maj.	1912	Agrupación Independiente de Color (de färgades självständighetsparti) gör uppror. 3.000 av frihetskämparna slaktas av marionettregimen. Två US Navy krigsfartyg är i Havannas hamn, och USA-soldater har landsatts.
1896	Antonio Maceo stupar i strid den 7 december.	1917	Marinkårssoldater från USA kommer till Kuba för att stödja USA:s marionett mot uppror. USA utnyttjar Kuba för att träna sina trupper under första världskriget. Trupperna är kvar till 1922.
1898	USA:s pansarfartyg <i>Maine</i> sprängs i luften i Havannas hamn den 15 februari. 200 ombord omkommer.	1920-33	Sockerpriserna dalar. USA-företag köper upp konkursade gods billigt. USA ställer villkor på Kuba för att ge lån, ungefär som IMF gör idag.
1898	I april beslutar USA:s kongress att med ”vapen måste våldet på Kuba pacificeras”. Krig utbryter mellan Spanien och USA, som tillgriper flottblockad mot Kubas hamnar i Havanna och Santiago de Cuba. USA landsätter trupper. Spanien förlorar snabbt Puerto Rico, Filippinerna och Guam.	1920-33	1920-33 är spritförbudsåren i USA. Romsuggling gör Bacardí och USA-maffian förmögna. Havanna görs till dekadent gangsterstyrt nöjescentrum.
1898	Den 10 december undertecknar Spanien och USA en fredsuppgörelse utan att Kuba är närvarande.	1925	General Gerardo Machado blir president.
1899	Den 1 januari överför Spanien sin makt till USA:s militärguvernör på Kuba.	1925	Det första kommunistpartiet på Kuba grundas den 16 augusti. Studentledaren Julio Antonio Mella är en av grundarna.
1900	Militärguvernören organiserar val till en konstituerande församling. Endast förmögna vita män är valbara. Ett grundlagsförslag görs, modellerat efter USA:s konstitution. Plattillägget beslutas av USA:s kongress för att ingå i Kubas konstitution. Kubas ”konstituerande församling” accepterar Plattillägget.	1929	Vid Havannas universitet bildas Studentdirektoratet i strid mot Machados blodiga diktatur och för kubansk självständighet.
1902	Den 20 maj tillträder Tomás Estrada Palma som president. USA:s trupper börjar lämna Kuba.	1933	Machados terror bemöts av strejker, protestaktioner, ockupation av sockerbruk och befriade områden. USA och besuttna kubaner söker en annan lösning än Machado. Generalstrejk tvingar Machado att fly från Kuba till USA. USA tillsätter en ”president” som de revolutionära grupperna opponerar sig mot.
1903	I enlighet med Plattillägget upplåts Guantánamo-basen och Balina Honda till USA. Handelsavtal som binder upp Kuba med USA tecknas. USA skaffar kontroll av zonen där Panamakanalen skall byggas. USA:s president Roosevelt utövar Monroedoktrinen: ”Eftersom USA inte tillåter Europa att intervensera i Latinamerika, så måste USA istället göra det när det behövs för att behålla ordning och skydda liv och egendom”.	1933	Den 5 september leder sergeant Fulgencio Batista en militärrevolt, och en junta med fem liberala och revolutionära ledare tar regeringsmakten. Ramón Grau San Martín blir president den 10 september. USA övertalar Batista att överge revolutionärerna.
1906	I augusti intervenerar USA militärt på Kuba enligt Plattillägget för att kväsa uppror.		

1934	Batista, nu överste, gör statskupp den 15 januari. Han är USA:s starke man och styr bakom kulisserna. Hitlerimperialismens tillkomst gör att USA måste undvika konflikter på sin "bakgård". Revolutionärerna lyckas tvinga USA att riva upp Plattillägget, med undantag för USA:s ockupation av Guantánamobasen. Folkets medvetenhet om USA-imperialismen och de inhemska förtryckarna når en ny mognad genom revolutionsåren 1925-1935.	1947	Meyer Lansky bjuder in USA:s och Italiens maffia till kongress i Havanna. Resultat; utöver casinon, skyddspengar, bordeller etc. etablerar maffian Havanna som en viktig länk i narkotikahandeln.
1935	Storstrejken 1935 slås ner av Batista med våld. Batista lyckas mörda revolutionären Antonio Guiteras.	1947	15 maj: I protest mot korruptionen splittras Graus parti, och <i>Partido del Pueblo Cubano Ortodoxos</i> bildas, med Eduardo Chibás som ledare. Innan årets slut har Ortodoxa Partiet 165.000 medlemmar.
1936-39	Mer än 1000 kubaner deltar i de internationella brigaderna till försvar för Spanska Republiken mot fascisterna. Stora solidaritetsdemonstrationer på Kuba för Spanien.	1948	Grau San Martíns partikollega Carlos Prío Socarrás väljs till president. Batista återvänder och väljs till senator.
1938	Fackföreningar och kommunistpartiet legaliseras. I september håller Latinamerikas fackföreningar gemensam kongress i Mexiko och bildar <i>Confederación de Trabajadores de America Latina</i> .	1950	Príos löfte att skicka 25.000 soldater till Koreakriget krossas av arbetarprotesterna. Eduardo Chibás väljs in i senaten.
1939	I januari bildas CTC, Kubas fackföreningsförbund, när 1.500 delegater från 789 föreningar samlas i Havanna. Lázaro Peña väljs till ordförande.	1952	I mars lämnar Fidel Castro in en protest till domstolen mot att statliga tjänster delats ut till 1.200 namngivna gangsters som uppbär lön utan att arbeta. Gangstervåld är legio mot arbetarledare, progressiva politiker etc. dessa år. McCarthyismen gör sitt intåg på Kuba. Grau, som utvecklat nära kontakter med fascisterna Franco i Spanien, tvingar arbetarledarna under jorden och tar över fackföreningarna med eget folk. Prío fortsätter på samma spår. Med Truslowplanen tar USA-kapital över allt mer av näringslivet på Kuba.
1939	Trycket underifrån resulterar i att det i november hålls val till en konstituerande församling för att skriva och besluta om en grundlag. Elva partier, inklusive kommunisterna, deltar. 70 ledamöter väljs.	1952	Stödet till Ortodoxa Partiet växer, och inför valet sommaren 1952 är en seger inom räckhåll. I desperation mot en korruption som han upplever som övermäktig begår Chibás självmord genom ett skott i huvudet mitt under pågående sändning av sitt radioprogram. Trots detta bakslag visar alla opinionsundersökningar att Ortodoxa Partiets nye kandidat Roberto Agramonte skulle vinna valet den 1 juni 1952.
1940	I juni beslutas 1940 års grundlag. I juli leder splittringar och manipulationer till att Fulgencio Batista väljs till president.		Inför presidentvalet ställer Batista åter upp, men har inte en chans. Príos regering tillgodoser inte USA:s intressen, utan låter egen vinning gå före USA-bolagens. Exempelvis förlorar ett USA-bolag i gruvbranschen ett anbud som ett litet holländskt bolag mutat sig till.
1941	Den 9 december går Kuba med i andra världskriget och ger USA flyg- och flottbaser och socker.		Med USA bakom ryggen gör Batista statskupp och olagligförklarar 1940 års grundlag. Han upplöser kongressen och inför undantagstillstånd och polisstyre. USA:s president Truman skickar
1944	Ramón Grau San Martín, som förlorade mot Batista 1940, väljs till president. Han hade flera gangsterkungar bakom sig. Dessa fick poster som polischefer etc. Batista går i exil i Florida. Inledningsvis tillgodoser Grau arbetarnas krav i förhandlingarna med USA om sockerkvoter och priser. Sen tar korruptionen överhanden.		

	omgående ekonomiskt och militärt stöd till Batista.		12 kämpar överlever och vinner stöd hos lantarbetarna på väg till bergen i Sierra Maestra.
	Kuppen fördöms genast av krafterna kring Fidel Castro, av kommunistpartiet och närstående organisationer och av FEU, studentrörelsen. Kommunisternas parti PSP försöker skapa en bred allians mot diktaturen. De åstadkommer mycket, men de nationalistiska krafterna i de borgerliga partierna vågar inte knyta formella band med kommunisterna av rädsla för repressalier från Batista och USA.	1957	För att splittra Batistas krafter genomför kommunisterna i PSP sabotage mot tåg, teleförbindelser, elförsörjning, Batistavänliga tidningar m.m.
			PSP propagerar för enhet mot Batista och till stöd för 26:e julirörelsen.
1953	Den 27 januari går den historiska fackelparaden från Havannas Universitet: <i>Leve Martí! Ned med Batista!</i> Stor demonstration på 100-årsdagen av José Martí's födelsedag den 28 januari. Men kuppdagen den 10 mars, som FEU deklarerat som nationell sorgedag, ekar begravningsmusik från högtalarna.	1957	Den 13 mars attackeras presidentpalatset av studentrörelsen, och dess ledare är en av de 30 studenter som dödas.
			Bred enhet smids i kampen mot Batista, och nationalistiska borgare sluter upp. Batistas trupper svarar med desperat terror och får ekonomiskt stöd och vapensändningar från president Eisenhower i USA. Men motståndet växer som ett snöskred.
1953	Fidel Castro förstår att kuppen innebar att legala kampmetoder är verkningslösa, eftersom Batista skulle ta till vilka metoder som helst. Attacken mot Moncada den 26 juli blir en stridssignal till Kubas folk att göra motstånd, och att den nödvändiga väpnade kampen var möjlig. Attacken misslyckas militärt. 55 av deltagarna fångas, torteras och mördas. Fidel Castro och några till fångslas.	1957	Den 30 juli mördas Frank País av Batistas polis. Tiotusentals deltar i begravningsmarschen.
			Gerillan växer då lantarbetare och många andra ansluter sig. Vapnen erövrar de från fienden. De vinner erfarenheter. Fångar behandlas humanit, till skillnad från Batistatruppernas torterande och mördande.
	Fidel Castros försvarstal <i>Historien skall frikänna mig</i> vid en hemlig rättegång den 16 oktober sprids underjordiskt och blir program för 26:e julirörelsen.	1958	Gerillan har totalt 300 man då Batista och USA:s rådgivare den 24 maj dirigerar 10.000 soldater till Sierra Maestra. Hundra strider utkämpas under två månader, då Batistatrupperna lider förluster med över 400 stupade och 443 fångslade. I gerillan stupar 27 man. Över 500 vapen samt mängder av utrustning och ammunition erövrar. Gerillans styrka ökar till 800 man.
1955	Den 15 maj har folkopinionen tvingat Batista att frige Fidel Castro och hans kamrater. De går i exil till Mexiko, där de organiserar frihetskriget. Fidel Castro: <i>Eftersom alla dörrar till legal kamp är stängda återstår endast 1868 och 1895 års lösning.</i>	1958	Den 20 juli undertecknas <i>Caracas-överenskommelsen om mål och enhet</i> av representanter från 26:e julirörelsen, Studentdirektoratet, FEU, civilmotståndsrörelsen, Auténtica-organisationen, oppositionsfraktioner i borgerliga partier och en f.d. Batista-officer, samt kommunisterna PSP.
	I Mexiko träffar Fidel Che Guevara. Fidel reser till New York och Miami m.m. där han talar på massmöten för att vinna stöd från kubaner i exil. Frank País, från 26:e julirörelsen i Santiago de Cuba kommer två gånger till Mexiko. Representanter kommer från kommunisternas PSP m.fl. Kampen samordnas.	1958	I augusti ger sig Camilo Cienfuegos iväg västerut med 80 man och erövrar vapen för att starta nya gerillagrupper och etablera en ny front i Pinar del Río i västra Kuba.
1956	Den 2 december kommer båten <i>Granma</i> med 82 kämpar ombord till östra delen av Kuba. De lider bakslag i början, då många dödas av Batistas trupper. En grupp på		

Che Guevara har med 150 man liknande uppdrag i centrala Kuba; Santa Clara, bland annat, för att hindra Batista-truppernas rörelser i öst-västlig riktning. I alla befriade områden tillämpas rebellarméns beslutade lagar, bl.a. jordreforms lagar som erkände arrendatorer som markägare etc, samt att samla in stöd till kampen. Olika kämpande grupper samordnas i rebellarmén.

1959 Natten till den 1 januari flyr Batista ur landet med 40 miljoner dollar ur statskassan. Che Guevara tar kontroll

över Santa Clara efter tre dagars strider. Fidel Castro intar Santiago de Cuba och Moncadakasernen utan att avfira ett enda skott. Han utlyser generalstrejk för att stoppa kupp försök. Revolutionsstyrkorna tar kontroll över Havanna.

Den 2 januari kommer Che Guevara och Camilo Cienfuegos med sina rebellstyrkor till Havanna.

Den 8 januari tågar Fidel Castro och rebellarmén in i Havanna.

År för år 1959 – 2002

Utvecklingen på Kuba under tiden sedan revolutionens seger har varit mycket händelserik. Här följer en enkel kronologi över de viktigaste händelserna:

1959 – Befrielsens år

- Batista flyr från Kuba, och Fidel Castro utropar revolutionens seger (1 jan).
- Generalstrejk (2 jan) för att förhindra militär kontrakupp.
- 26 juli-rörelsens kandidat Urrutia blir president (5 jan) och en nationell samlingsregering bildas.
- Gerillan tågar in i Havanna (8 jan). Fidel Castro blir premiärminister (15 feb).
- Den första jordreforms lagen genomförs, egendomar begränsas till max 400 ha.
- Stadsreforms lagen sänker alla hyror med 50 procent.
- USA släpper brandbomber över plantager och sockerbruk.

1960 – Jordreformens år

- Det franska fartyget La Coubre med vapenlast till Kuba utsätts för sabotage anstiftat av CIA. 75 människor dödas.
- USA slutar köpa socker av Kuba. Handelsavtal sluts med Sovjetunionen.
- Nationalisering av all USA-ägd egendom, av 382 stora företag och alla banker.
- Lag som stadgar att all industri med mer än 25 anställda skall stå under statlig kontroll.
- "Första Havannadeklarationen" visar Kubas solidaritet med folken i Latinamerika.

1961 – Utbildningens år

- Alfabetiseringskampanjen: 700.000 lär sig att läsa och skriva.

- USA bryter de diplomatiska förbindelserna med Kuba.
- Kubas flygplatser bombas.
- Fidel Castro utropar revolutionens socialistiska karaktär (16 april).
- 1.500 legosoldater landstiger vid Playa Girón 17 april. Efter 72 timmar har Kuba slagit tillbaka invasionsförsöket.
- Kennedy hindrar införsel av alla kubanska varor.

1962 – Planeringens år

- Kuba utesluts ur OAS, de amerikanska staternas samarbetsorganisation.
- "Andra Havannadeklarationen" uppmanar till enhet i Latinamerika mot imperialismen.
- Ransonering införs på kläder och livsmedel.
- Oktoberkrisen. USA stoppar robotleveranser från Sovjetunionen till Kuba.
- Kennedy offentliggör den ekonomiska och politiska blockaden mot Kuba.

1963 – Organiseringens år

- Andra jordreformen begränsar privat jordinnehav till egendomar på högst 67 hektar.
- Nationaliseringen av de utländska företagen slutförs.

1964 – Ekonomins år

- Beslut att skörda 10 miljoner ton socker år 1970.

1965 – Jordbrukets år

- Kubas Kommunistiska Parti grundas och Fidel Castro blir partisekreterare.
- Sovjetunionen ger Kuba en ny kredit på 167 miljoner dollar.
- Solidaritetskommitté med Vietnam bildas.

1966 – Solidaritetens år

- Trikontinental-konferensen hålls på Kuba med företrädare för den tredje världens länder eller befrielseörelser. En gemensam strategi i kampen mot USA-imperialismen diskuteras.
- Slaget om sjätte årskursen.

1967 – Det hjältemodiga Vietnams år

- Den latinamerikanska solidaritetsorganisationen OLAS konferens för de revolutionära rörelserna i Latinamerika hålls på Kuba.
- Che Guevaras brev att *skapa två, tre, flera Vietnam* publiceras.
- Den 8 oktober mördas Che Guevara i Bolivia.

1968 – Den hjältemodige gerillakrigarens år

- I provinsen Camagüey mobiliseras 100.000 ungdomar för att odla upp hela provinsen.
- Offensiv mot den svarta marknaden, all privat handel nationaliseras.
- Kampanj för att öka kvinnornas deltagande i förvärvslivet.
- Che Guevaras dagbok ges ut. Che är förebilden för den nya människan: respekt för arbetet, kollektiv anda, kärlek till fosterlandet och internationell solidaritet.
- Teatergruppen Escambray flyttar ut från Havanna för att leva och arbeta med folket.

1969 – Den avgörande ansträngningens år

- Sockerfabrikerna rustas upp för att klara den planerade 10 miljoner ton skörden 1970.
- Den första högstadieskolan med lika delar studier och arbete invigs på landsbygden.
- Sverige inleder biståndssamarbete med Kuba.
- Arbetsbrigaden från USA, *Venceremos*, och en vietnamesisk brigad kommer till Kuba.

1970 – De 10 miljonernas år

- Biologiskt angrepp; svinpest.
- Satsningen på 10 miljoner ton socker stannar vid 8,5 miljoner. Fidel Castro drar slutsatsen att det arbetande folket måste få större inflytande över produktionen och de problem som berör dem.

- Demokratifrågan och arbetsfördelningen mellan olika organisationer tas upp till debatt i hela landet.
- Den första Nordiska Brigaden besöker Kuba.

1971 – Produktivitetens år

- Mikrobrigader skapas för att bygga bostäder.
- Chile och Salvador Allendes folkfrontsregering återupprättar diplomatiska förbindelser med Kuba. Fidel Castro besöker Chile.

1972 – Den socialistiska tävlans år

- Fidel Castro besöker Afrika och de socialistiska staterna i Europa.
- Kuba går med i SEV, den socialistiska ekonomiska gemenskapen.
- Peru, Trinidad, Guyana, Jamaica och Barbados återupprättar diplomatiska förbindelser med Kuba.

1973 – 20-årsminnet av Moncada

- Fackföreningsrörelsen håller sin nationella kongress och fastslår sitt program. Större vikt läggs vid materiella drivkrafter i arbetet.
- Argentina återupptar de diplomatiska förbindelserna.
- Militärkupp i Chile.
- Fidel Castro besöker Vietnam.
- Kuba, Kanada, USA och Venezuela undertecknar en överenskommelse mot flygplanskapningar.

1974 – 15-årsminnet av revolutionens seger

- Proval i Matanzas-provinsen inför den nya Folkmakten.

1975 – Den första kongressens år

- De amerikanska staternas samarbetsorganisation OAS upphäver sin blockad mot Kuba.
- Vietnams seger över USA.
- Kuba sänder på MPLA:s begäran trupper till Angola för att hejda Sydafrikas invasion.
- Kommunistpartiets första kongress hålls, och förslag till en ny grundlag antas, där införande av institutionell demokrati är huvudfrågan.

1976 – 20-årsminnet av Granmas landstigning

- En våg av CIA-dåd drabbar Kuba. Kulmen blir flygplanssprängningen över Barbados den 6 oktober då 73 människor dödas.
- Vid OS i Montreal blir Alberto Juantorena först i historien att vinna både 400 och 800 meter.

- Den nya grundlagen, Amerikas första socialistiska författning, antas genom folkomröstning.
- Allmänna val hålls till kommunförsamlingarna i hela landet.
- Nationalförsamlingen, vald av landets kommunförsamlingar, samlas för första gången.
- Det svenska Kubabiståndet skärs ned drastiskt.

1977 – Institutionaliseringsåret

- Ny administrativ indelning av landet genomförs med färre kommuner och fler provinser.
- USA och Kuba öppnar intressekontor i resp. huvudstäder.
- Gamla Havanna utses till nationellt byggnadsminne.

1978 – Den 11:e festivalens år

- 18.500 deltagare från 145 länder samlas till Världsunngdomsfestivalen på Kuba.
- Frigivningen inleds av 3.600 kontra-revolutionärer som avtjänar straff för sabotage, terrorism, samarbete med CIA, osv.

1979 – 20 års-minnet av revolutionens seger

- Alliansfria staternas 6:e toppmöte i Havanna utser Fidel Castro till ordförande.
- Fidel Castro talar inför FN:s 34:e general-församling i New York, för nedrustning och satsning på utveckling.
- Revolutionerna segrar på Grenada och i Nicaragua.
- Kina invaderar norra Vietnam.
- USA inrättar en interventionsstyrka med uppgift att ingripa i Karibiska Havet och Centralamerika.

1980 – Den andra kongressens år

- Lönereform: bättre betalt för bättre arbete.
- En parallell statlig marknad och fria bondemarknader införs.
- Sveriges bistånd till Kuba upphör och ersätts av ”bredare samarbete”.
- Kuba utmanövreras från en plats i FN:s säkerhetsråd.
- USA provocerar fram ”båtflykt” från Kuba.

1981 – 20 års-minnet av Playa Girón

- Denguefeber-epidemi samt en ögon-inflammationsepidemi drabbar ”oförklarligt” Kuba. Kuba anklagar USA för biologisk krigföring.

- Mas Canosa grundar CANF på uppdrag av Reagan.
- Folkmilisen förstärks.

1982 – Revolutionens 24:e år

- Gamla Havanna förklarar av UNESCO utgöra ett *mänsklighetens kulturarv*.
- Argentina och Storbritannien i krig om Malvinasöarna.

1983 – 30 års-minnet av Moncada

- Diplomatiska förbindelser med Bolivia.
- WHO-konferens *Hälsa för alla* i Havanna i juli: Kuba framstår som ett föredöme inom hälsovården.
- USA invaderar Grenada.

1984 – 25-årsminnet av revolutionens seger

- Utbyggnaden av familjeläkarsystemet startar.
- Ny bostadslag fastslår äganderätten till den egna bostaden.

1985 – Den tredje kongressens år

- Diplomatiska förbindelser med Uruguay.
- Fidel Castro uppmanar Latinamerikas länder att vägra betala sina utlandsskulder.
- Efter 20 års isolering blir Kuba åter invalt i Latinamerikanska Parlamentet med stor majoritet.
- USA:s Radio José Martí börjar sina propagandasändningar mot Kuba.
- Första hjärttransplantationen genomförs.

1986 – 30 års-minnet av Granmas landstigning

- Fria bondemarknaderna upphör.
- Mikrobrigadrörelsen tar ny fart.
- Diplomatiska förbindelser med Brasilien.
- Reagan skärper handelsblockaden bl.a. för att förhindra export till Kuba via tredje land.

1987 – Revolutionens 29:e år

- Ett 25-tal kubanska kontraspionager avslöjar omfattande CIA-aktiviteter på Kuba.

1988 – Revolutionens 30:e år

- Kubanska och angolanska trupper besegrar Sydafrika i slaget i Cuito Cuanavale i Angola.
- Kuba bojkottar Olympiska Spelen i Seoul, eftersom Nordkorea vägrats delta.

1989 – Revolutionens 31:a år

- USA invaderar Panama.

- Kuba väljs in i FN:s säkerhetsråd.

1990 – Revolutionens 32:a år

- Sandinisterna förlorar valet i Nicaragua.
- Kuba börjar ta emot strålskadade barn från Tjernobyl för medicinsk vård.
- USA genomför samtidigt tre stora militärmanövrer kring Kuba.
- ”TV Martí” i Florida startar propagandasändningar mot Kuba med intrång på Kubas reguljära TV-kanaler.
- Kuba fördömer Iraks ockupation av Kuwait men motsätter sig samtidigt blockaden av Irak vad gäller livsmedel och läkemedel.
- *Specialperioden* inleds – Ekonomiskt beredskapstillstånd på Kuba – en följd bl.a. av utvecklingen i Sovjetunionen och Östeuropa.
- Kommundelsnämnder *Consejos Populares* införs i Havanna.

1991 – Revolutionens 33:e år

- Sovjetunionens sammanbrott.
- Ekumeniskt möte på Kuba med deltagare från hela Amerika fördömer USA:s blockad.
- Kuba deltar i det första Ibero-amerikanska toppmötet i Mexiko.
- Panamerikanska Spelen hålls i Havanna.

1992 – Revolutionens 34:e år

- Nationalförsamlingen antar tillägg till grundlagen och en ny vallag.
- Kuba på 5:e plats i OS i Barcelona med 14 guldmedaljer.
- Sveriges regering beslutar att avbryta alla kulturella kontakter med Kuba.
- Genom att president Bush undertecknar Torricelli-lagen skärps blockaden mot Kuba.
- *Präster för fred* i USA bryter blockaden med sin första vänskapskaravan till Kuba.
- En epidemisk nervsjukdom bryter ut på Kuba. 50.000 människor drabbas.
- Genom omröstning fördömer FN blockaden, med 59 länder som röstar för Kubas resolution, 3 emot och 71 som avstår.

1993 – Revolutionens 35:e år

- Första direkta valen till Nationalförsamlingen genomförs med över 99% valdeltagande. Över 90% av de röstande ger sitt stöd åt de kandidater som valberedningarna föreslagit.
- Sockerskörden endast 4,3 milj. ton. Orsaker: orkan och våldsamma regn, brist på drivmedel och reservdelar.
- USA:s blockad av Kuba fördöms av Wienkonferensen för Mänskliga Rättigheter

och av Ibero-amerikanska toppmötet i Brasilien.

- Vid sidan av Kubas egen valuta peson, görs US dollar till legalt betalningsmedel.
- Statligt ägda jordbruk delas upp i ett nytt slags lantarbetarkooperativ: UBCP ”Unidades Básicas de Producción Cooperativa”.
- De fria jordbruksmarknaderna öppnar under överinseende av kommunförsamlingarna.
- I Präster för Freds karavan konfiskeras en skolbuss vid gränsen till Mexiko. Efter 22 dagars hungerstrejk och en ström av protester från kubavänner över hela världen tvingas USA-myndigheterna låta bussen passera gränsen.
- FN fördömer blockaden: 88 länder röstar för Kubas resolution.

1994 – Internationella

solidaritetsåret för Kuba

- ”Nationen och Utvandringen”, konferens i Havanna med ca 230 utlandskubaner från hela världen.
- Nationalförsamlingen beslutar om stora ekonomiska reformer efter det att arbetarparlamenten i hela landet behandlat förslagen.
- Karibiska Staters Förbund bildas.
- ANC:s valseger i Sydafrika.
- Båtflyktingar från Kuba interneras på Guantánamo-basen.
- Första Världskonferensen i Havanna för solidaritet med Kuba och mot USA:s blockad.
- Nedgången i ekonomin hejdas och vänds under 1994 till en tillväxt på 0,7 procent.
- FN fördömer blockaden: 101 länder röstar för Kubas resolution.

1995 – Det internationella året

för José Martí

och kampen mot blockaden

- Ungdomsfestival *Kuba lever* i Havanna med 1.136 ungdomar från 67 länder. 260 ungdomar från USA.
- Ny lag om utländska investeringar antas.
- Konvertibel peso introduceras på Kuba.
- Tillväxten i ekonomin har ökat till 2,5 procent.
- Kuba undertecknar Tlatelolco-fördraget. Latinamerika och Karibien kärnvapenfri zon.
- FN fördömer blockaden. 117 länder röstar för Kubas resolution.

1996 – 100-årsminnet av Antonio Maceo

- Kubas luftvapen skjuter ner två plan från *Hermanos al Rescate* som kränkt kubanskt luftrum.
- 400 datorer i Präster för Freds 6:e vän-skapskaravan beslagtogs av USA-myndigheterna, och lämnas igen först efter tre månaders hungerstrejk.
- 100 kubanska läkare reser till Sydafrika för att arbeta i fattiga områden under 3 år.
- Beskattning införs för småföretagare och alla med dollarinkomster.
- Biologisk krigföring mot jordbruket, den asiatiska skadeinsekten Thrips spreds från USA-flygplan över flera provinser.
- Mas Canosa bidrar till Aznars valseger i Spanien. En CANF-filial bildas i Madrid.
- Helms-Burton-lagen undertecknas av president Clinton.
- FN fördömer blockaden. 137 länder röstar för Kubas resolution.

1997

- Världsongdomsfestival på Kuba med över 12.000 delegater från 132 länder.
- Flera sprängattentat förövas mot hotell i Havanna.
- Che Guevaras kvarlevor begravs på Kuba efter 30 år.
- FN fördömer blockaden. 143 länder röstar för Kubas resolution.

1998

- Påven besöker Kuba.
- Kuba sänder läkarteam till Nicaragua, Honduras och Guatemala, som drabbats av orkanen Mitch.
- Kuba efterskänker Nicaraguas skuld på 50 miljoner dollar.
- 1,4 miljoner människor turistar på Kuba 1998.
- Spädbarnsdödligheten har minskat till 7,1 promille.
- FN fördömer blockaden. 157 länder röstar för Kubas resolution.

1999 – 40-årsminnet av revolutionens seger

- Nationalförsamlingen godkänner lag om försvaret av nationellt självbestämmande och försvaret av Kubas ekonomi.
- Kubanska läkare och sjuksköterskor bistår Jamaica, Haiti, Honduras och Nicaragua. Sammanlagt arbetar över 700 sjukvårdsarbetare i Karibien och Centralamerika.

- Latinamerikanska Läkarhögskolan invigs i Havanna, där fattiga studenter från länder i Latinamerika skall få utbildning.
- Kuba fördömer NATO:s bombningar i Jugoslavien.
- Fyra kubanska s.k. dissidenter döms till fängelse för att ha konspirerat med främmande makt.
- Kuba håller rättegång i Havanna och stämmer USA:s regering på 181 miljarder dollar för 3.478 mördade kubaner och 2.099 krigsskade sedan 1959.
- Kuba behandlas fientligt vid de Pan-amerikanska Spelen i Winnipeg, Kanada: dåliga förhållanden, bristande säkerhet, provokationer och komplotter. Detta ledde till att bl.a. Javier Sotomayor anklagades för doping och fråntogs sin medalj.
- GAO, Grupo de Agricultura Orgánico belönas med Alternativa Nobelpriset
- Kuba belönas av FN med "Ökenräddarpriset" för miljöarbete i Guantánamoprovinserna.
- Kuba blir medlem i ALADI och observatör i Lomé-konferensen.
- Orkanen Irene drabbar Havanna. Över 200.000 evakueras.
- Kuba är värd för Ibero-amerikanska Toppmötet i Havanna.
- 6,2 % ekonomisk tillväxt under 1999.
- FN fördömer blockaden. 157 länder röstar för Kubas resolution varav två som inte blev registrerade.

2000 – 40-årsminnet av "Fosterlandet eller döden"

- Fidel Castro får Internationella Benito Jurez Priset.
- Sydländernas toppmöte i Havanna. 134 länder deltog, den s.k. 77-gruppen.
- Kuba stämmer USA:s regering på 121 miljarder dollar för de förluster Kuba åsamkats genom den ekonomiska krigföringen m.m.
- Ibero-amerikanska toppmötet hålls i Panama. Terroristen Luis Posada Carriles arresteras där, för mordförsök på Fidel Castro.
- Andra Världssolidaritetsmötet hålls i Havanna med 4.664 deltagare.
- FN fördömer blockaden. 167 länder röstar för Kubas resolution.

2001 – Den segrande revolutionens år i det nya millenniet

- Fidel Castro inviger Internationella Idrottshögskolan i Havanna.
- Fidel Castro nomineras till Nobels Fredspris för sitt arbete i utvecklingsländerna

- Med mutor och utpressning driver USA igenom en resolution mot Kuba i FN:s Kommission för Mänskliga Rättigheter i Genève.
- Senatsförslag i USA att fördubbla anslagen till 100 miljoner dollar åt de s.k. ”oberoende” grupperna på Kuba.
- USA initierar bildandet av FTAA, världens största frihandelsorganisation, som avses omfatta hela den amerikanska kontinenten utom Kuba.
- Kuba är värd för Världsmiljödagen den 5 juni.
- 5 kubanska män – *de fem hjältarna* – dömda i USA till långa fängelsestraff för ”spioneri”. De infiltrerade exilkubanska terroristgrupper och informerade Kubas myndigheter om terroraktioner som planerats mot Kuba.
- I november drabbas Kuba av Michelle, den värsta orkanen på 50 år. Stora materiella skador, men endast 5 omkom. Experter framhåller Kuba som modell för hur katastrofer kan förebyggas och människoliv räddas.
- Undantag från USA:s blockad: Fartyg med matleverans, 500 ton fryst kyckling och 24.000 ton majs som Kuba köpte av USA.
- FN fördömer blockaden. 167 länder röstar för Kubas resolution.

2002 – De fem hjältarnas år

- Mexikos president Vicente Fox på statsbesök till Kuba.
- FN:s toppmöte i Monterrey, Mexiko om fattigdomens bekämpning: Fidel Castro håller tal, trots protester från Bush.
- WTO beslutar att Bacardís användning av varumärket Havana Club är olaglig.
- I februari-mars hålls den största bokmässan någonsin på Kuba med 5 miljoner böcker. Mässan besöker 18 städer.
- I april fördöms Kuba i FN:s kommission i Genève för mänskliga rättigheter. Detta år var

det Uruguay som la fram USA:s anklagelser mot löfte om nya lån från IMF. Svensk-Kubanska deltog i en manifestation i Genève: ”Cuba Champion of Human Rights”.

- 11 april: kupp mot president Hugo Chávez i Venezuela. Kuppen slås ner av folket och armésoldaterna efter några dagar, men hot om nya kupper kvarstår. Kuppmakarna avbröt Venezuelas oljeexport till Kuba.
- Utan grund anklagar USA:s biträdande utrikesminister John Bolton Kuba för att utveckla biologiska stridsmedel.
- F.d. president Jimmy Carter reser till Kuba och besöker jordbrukskooperativ, Latinamerikanska Läkarhögskolan, AIDS-sanatorium, skolor, m.m.
- President Bush håller Kubafientliga tal, den 20/5 i Miami inför den exilkubanska extremhögern och den 5/6 på West Point, där han hävdar USA:s rätt att angripa militärt mot ”skurkstater” i förebyggande syfte.
- De kubanska folkrörelserna reagerar mot hoten från Bush och uppmanar Nationalförsamlingen att garantera att ekonomiska och politiska relationer med andra länder aldrig ska förhandlas under hot eller påtryckningar, och att Kubas grundlag för en självständig socialistisk och demokratisk republik inte är förhandlingsbar.
- 10 juni demonstrerar 9 miljoner kubaner på över 1.000 platser mot USA:s aggressioner och anspråk på överhöghet över Kuba.
- Under fyra dagar i juni undertecknas en namninsamling av 8 miljoner kubaner - över 98% av väljarna - till stöd för grundlagen, till försvar för socialismen och mot USA:s hot.
- Val till kommunförsamlingarna i oktober.
- FN fördömer blockaden. 173 länder röstar för Kubas resolution.